

Erhvervsminister Morten Bødskov
min@em.dk

30. august 2023 lks

Kære Morten Bødskov

Tak for et behageligt og konstruktivt møde fredag d. 18. august 2023 om digital svindel. Som aftalt på mødet sender jeg hermed nærmere information om, hvordan Ældre Sagen bidrager aktivt til forebyggelse af svindel.

Ældre Sagen deltager i flere fora om forebyggelse af digital svindel

Vi deltager i Udvalget for Borgernes Digitale og Daglige Tryghed, som hører under Det Kriminalpræventive Råd. Vi har desuden søgt om optagelse i Det Kriminalpræventive Råd og forventer at blive optaget ved næstkommende årsmøde i november 2023.

Vi deltager endvidere i arbejdsgruppen Phishing, Smishing, Vishing – Awareness, der hører under Forum mod it-relateret økonomisk kriminalitet (FIT), som er organiseret under Politiets NCIK – National center for it-kriminalitet.

Senest er vi blevet inviteret til deltage i ekspertgruppen om forebyggelse af AI-baseret digital svindel nedsat af Forbrugerrådet TÆNK. Dette arbejde begynder i efteråret 2023.

Ældre Sagens samarbejde med politiet, Finans Danmark og Det Kriminalpræventive Råd

På politiets initiativ gik vi sammen med dem, Finans Danmark og Det Kriminalpræventive Råd i vinteren 2022/2023 om at udgive en fælles pressemeddelelse med gode råd til at forebygge svindel, som vi også efterfølgende har delt via egne kanaler. Der er tale om etablering af et samarbejde med mulighed for orientering og tanker omkring, hvordan vores arbejde kan komplimentere hinanden, men ikke et etableret partnerskab eller lignende. Der er ikke planlagt nye fælles møder eller aktiviteter i samarbejdet. Desuden er der ikke fulgt penge med arbejdet, hvorfor vi har hver især finansieret vores aktiviteter i forbindelse med indsatsen.

Ældre Sagen bidrager aktivt til forebyggelse

Vi benytter vores skriftlige kanaler og formidler aktivt via vores lokalafdelinger ved forskellige arrangementer.

Skriftlige kanaler

Ældre Sagen skaber bevidsthed om og formidler løbende gode råd for at undgå svindel. Dette gør vi gennem vores medlemsblad, kampagnemateriale og hjemmeside¹, Facebookside mv.

Lokalafdelingerne

Vores lokalafdelinger har it-sikkerhed med i deres fokus, når de hjælper ældre. Dels indgår it-sikkerhed som et grundelement i Ældre Sagens kurser, og temaet kommer løbende op på distriktsmøderne, hvor flere distrikter har haft NCIK eller en lokal politibetjent på besøg til at introducere deres it-sikkerhedsmateriale for ældre (der også er tilgængeligt på vores hjemmeside).

Der afholdes endvidere otte kurser om formidling af it-sikkerhed med Danske Bank i næste måned for vores it-frivillige, som er efterspurgt. Her er det målsætningen, at de it-frivillige efterfølgende er klædt på til selv at holde lokale arrangementer om it-sikkerhed. Vi holder os således opdaterede omkring temaet.

Vi har gennem længere tid afholdt arrangementer om svindel i vores lokalafdelinger, og det er generelt vores oplevelse, at de trækker fulde huse.

Oplysning via hjemmesider er godt men forebygger ikke tilstrækkelig

For så vidt angår forebyggelse af svindel via hjemmesider er det vores oplevelse, at det er en god måde at skabe opmærksomhed omkring udfordringerne på, men vi hører også fra (pårørende til) ofrene, at når svindelnummeret finder sted, er det så udspekuleret og manipulerende gennemført, at de gode råd forsvinder i baggrunden i mødet med den velformulerede og meget professionelle svindler.

Vi henviser også til, at ifølge politiet er den digitale it-kriminalitet i form af svindel stigende, og der er tale om yderst organiseret kriminalitet.

Som det fremgår af pressemeddelelse af d. 28. august 2023 fra Det Kriminalpræventive Råd² bliver omkring 150.000 danskere hvert år svindlet for et trecifret millionbeløb. I disse tal indgår kontaktsvindel, hvor ofrene i nogle tilfælde mister flere hundrede tusind kroner.

Den digitale udvikling inden for banksektoren har medført, at bankrøverier ikke længere finder sted, og det glædes vi naturligvis over. Desværre oplever vi samtidig, at de kriminelle har fundet nye veje, og at bankrøverierne i bund og grund er flyttet ind i dagligstuerne. Dette sker for eksempel i form af kontaktsvindel, hvor særligt ældre udsættes for svindel via telefonen (vishing). Sagesløse ofre bliver svindet på groft manipulerende vis og sidder derefter alene tilbage med konsekvenserne i form af (store) økonomiske tab og store psykologiske følger³ – modsat det sikkerhedsnet (i form af eksempelvis forsikring og krisehjælp), der eksisterer omkring bankerne og deres ansatte.

¹ Se eksempelvis [Ældre Sagens hjemmeside om sikkerhed på nettet](#) samt bilag til dette brev

² Ritzau – Det Kriminalpræventive Råd 28. august 2023

³ TÆNK bladet nr. 241, juni 2023, side 40 ff.

Der er behov for yderligere tiltag ud over forebyggelse

Ældre Sagen kan og vil gerne bidrage til forebyggelsen af denne forfærdelige form for svindel, men det er dertil vores opfattelse, at det ikke kan klares med information og gode råd alene. Vi frygter desuden, hvordan manipulationen kan udvikle sig i fremtiden ved brug af kunstig intelligens.

Vi opfordrer derfor på det kraftigste til, at bankerne tager alle tænkelige værktøjer i brug, og at de gør det hurtigst muligt. Afslutningsvis vil vi også understrege behovet for at kigge på, hvordan retsstillingen er for ofrene, idet lovgivningen er ikke fulgt med tiden.

Bankerne høster gevinsterne af digitaliseringen, og da betalingssystemet blev digitaliseret, blev der samtidig lagt mekanismer ind for at beskytte forbrugerne. De argumenter, der var for at sikre forbrugerne i sin tid, er stadig gyldige, men realiteten er, at beskyttelsen ikke længere er dækkende. Derfor opfordrer vi til, at lovgivningen tilpasses de udfordringer, som vi som samfund i dag står midt i.

Vi ser frem til det videre samarbejde.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør